

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 21/2020
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Δ')

Συνεδρίαση της 5ης Φεβρουαρίου 2020

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., λόγω κωλύματος της Προέδρου του Τμήματος, Χρυσαφούλας Αυγερινού, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Παναγιώτης Παππάς, Στέργιος Κίκας, Αθανάσιος Θεοχάρης, Δημήτριος Κατωπόδης, Μιχαήλ Τζουβάρας, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ξανθή Μπασάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 2824.65/25-10-2019 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, Τμήματος Ειδικών Οικονομικών Θεμάτων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν είναι νόμιμη η απόδοση των οφειλόμενων επιχορηγήσεων ναυτιλιακής εταιρίας υπό εξυγίανση σε εργαζόμενο ξηράς της εταιρίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 του ν.4532/2018, όταν στο πρόσωπο του εργαζόμενου ξηράς (δικηγόρου με έμμισθη εντολή), συντρέχει και η ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο ανωτέρω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο ιστορικό :

Διοικητική διαδικασία εξόφλησης εργαζομένων (ξηράς) ναυτιλιακής εταιρείας (άρθρ. 13^ο ν.2932/2001)

1.- Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13α του άρθρου ογδόου του ν. 2932/2001 (Α' 145), που προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4532/2018 (Α'63), επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την εκτέλεση δρομολογίων άγονων γραμμών της παραγράφου 4 του άρθρου δεύτερου του ν. 4079/2012 (Α' 180), όπως ισχύει, ναυτιλιακής εταιρείας η οποία βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης ή έχει κηρυχθεί έκπτωτη με κατάπτωση των εγγυητικών της επιστολών, αποδίδονται στους εργαζομένους ξηράς της εταιρείας αυτής, σε περίπτωση ύπαρξης ανεξόφλητων οφειλών της εταιρείας προς αυτούς. Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρούνται απαιτήσεις μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των ανωτέρω εταιρειών. Στο ίδιο άρθρο ορίζεται επίσης, ότι η απόδοση των ανεξόφλητων οφειλών στους εργαζομένους ξηράς καλύπτεται από το όριο του ποσοστού 70% των επιχορηγήσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα της παραγράφου 4 του δεύτερου άρθρου του ν. 4079/2012 (Α' 180), όπως ισχύει, λαμβανομένων υπόψη των βεβαιώσεων αποδοχών ανά εργαζόμενο ξηράς, καταγγελιών των συμβάσεων εργασίας και εμμίσθου εντολής μεταξύ εργαζομένων και εταιρείας και εν ισχύ απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας περί αναγνώρισης οφειλών προς τους εργαζομένους ξηράς νομίμως υπογεγραμμένης, μετά της προσυπογραφής του Οικονομικού Διευθυντή της εταιρίας, στην οποία θα αναφέρονται αναλυτικά τα ανεξόφλητα ποσά ανά εργαζόμενο, καθώς και οι οφειλόμενες κρατήσεις στον ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση που το ποσοστό 70% δεν επαρκεί για την κάλυψη των ανεξόφλητων οφειλών των εργαζομένων ξηράς, η εξόφλησή τους είναι σύμμετρη. Οι ανεξόφλητες οφειλές αποδίδονται στους τραπεζικούς λογαριασμούς των εργαζομένων ξηράς με την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων από το ΥΝΑΝΠ στο όνομα εκάστου εργαζομένου ξηράς.

2.- Μεταξύ των εταιρειών στις οποίες είχε ανατεθεί η εκτέλεση της δημόσιας υπηρεσίας του μεταφορικού έργου στις δρομολογιακές γραμμές του εθνικού δικτύου, για τις οποίες δεν είχε εκδηλωθεί ενδιαφέρον (άγονες γραμμές), περιλαμβανόταν η «Ν...Α.Ε.» και η θυγατρική της «Σ...Α.Ε.». Η ναυτιλιακή εταιρεία Ν... Α.Ε. βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης, σύμφωνα με την απόφαση του Τριμελούς Εφετείου

Βορείου Αιγαίου με αριθμό 124/2013, όπως διορθώθηκε με όμοια απόφαση με αριθμό 34/2014/06-02-2014, έχει δε εκδοθεί το με αριθμό 05/05-03-2015 πιστοποιητικό του Εφετείου Βορείου Αιγαίου περί μη άσκησης ενδίκων μέσων κατ' αυτής. Συγκεκριμένα, με την απόφαση επικυρώθηκε η από 13-9-2012 συμφωνία εξυγίανσης για την Ν... Α.Ε., η οποία προέβλεπε, μεταξύ άλλων, την εξόφληση των οφειλών της εταιρείας προς τους εργαζόμενους (προσωπικό ξηράς και πληρώματα πλοίων) στην πρώτη κατηγορία πιστωτών. Σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση, η εταιρεία Ν...ΑΕ και η θυγατρική της συμμετείχαν σε δημόσιους διαγωνισμούς για την ανάθεση εκτέλεσης δρομολογίων άγονων γραμμών, η μητρική εταιρεία είχε καταρτίσει τις σχετικές δημόσιες συμβάσεις με αριθμούς 81, 84 και 89/2009, από δε το Δημόσιο οφείλεται σ' αυτές επιχορήγηση (μισθώματα άγονων γραμμών).

3.- Με τις αποφάσεις του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας Υποδομών Ναυτιλίας και Τουρισμού με αριθμούς 3327.4/143/2015 και 3327.4/144/2015, η εταιρεία Ν...Α.Ε. κηρύχθηκε έκπτωτη από τις 83/1-9-2009 και 84/1-9-2009 συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση δρομολογιακών γραμμών.

4.- Το Τμήμα Ειδικών Οικονομικών Θεμάτων της Δ.Ο.Δ. του Υ.ΝΑ.Ν.Π., στο πλαίσιο της αρμοδιότητας διενέργειας δημοσιονομικού ελέγχου κατ' εφαρμογή του άρθρου 69Γ του ν. 4337/2015, προέβη αρχικά σε έλεγχο, εκκαθάριση και ενταλματοποίηση των δικαιολογητικών πληρωμής για το 30% των οφειλόμενων στις παραπάνω εταιρίες μισθωμάτων, εκδίδοντας χρηματικά εντάλματα συνολικού ύψους 257.665,17 ευρώ. Οι σχετικοί τίτλοι πληρωμής στάλθηκαν στη Δ.Ο.Υ. Πλοίων, λόγω μη ύπαρξης φορολογικής ενημερότητας των δικαιούχων ναυτιλιακών εταιριών.

5.- Το ίδιο Τμήμα, με το έγγραφό του με αριθμό πρωτ. 2820.7/2018/26499/11-4-2018 ζήτησε από τις άνω εταιρείες να υποβάλλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τον έλεγχο, την εκκαθάριση και την ενταλματοποίηση του υπόλοιπου 70% των οφειλόμενων στις εταιρείες μισθωμάτων.

6.- Η Ν... Α.Ε. υπέβαλε την από 4-5-2018 επιστολή της, η οποία συνοδεύονταν από πίνακες των ανεξόφλητων οφειλών της προς τους 49, συνολικά, εργαζόμενους ξηράς, το Πρακτικό του Δ.Σ. της με αριθμό 1364/4-5-2018, με το οποίο αναγνωρίζονται «...Ληξιπρόθεσμες, βέβαιες και εκκαθαρισμένες οφειλές προς τους εργαζόμενούς της, οι οποίοι προσέφεραν ή συνεχίζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για την προαγωγή του εταιρικού σκοπού...» και το από 4-5-2018 Πρακτικό του

Δ.Σ. της Σ... Α.Ε., με τα οποία εγκρίνεται το ως άνω Πρακτικό σχετικά με την αναγνώριση ληξιπρόθεσμων οφειλών της Ν...Α.Ε. προς τους εργαζόμενους ξηράς αυτής. Στις απαιτήσεις περιλαμβάνονται, με αύξοντα αριθμό 47 του σχετικού Πίνακα, απαιτήσεις ύψους 121.916,43 ευρώ του Κ.Σ., δικηγόρου με έμμισθη εντολή της Ν... Α.Ε., που έχει διατελέσει μέλος του Δ.Σ. της, οι οποίες ανάγονται στην περίοδο από 1-1-2016 έως 30-4-2018. Οι απαιτήσεις των λοιπών 48 εργαζομένων ανάγονται στα έτη 2013-2017. Με την ίδια επιστολή η εταιρεία ζήτησε «*ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση της ικανοποίησης των ανωτέρω απαιτήσεων... όπως το υπόλοιπο του 70% ενταλματοποιηθεί προς απόδοση σε κάθε δικαιούχο εταιρεία...*». Σύμφωνα με το ίδιο Πρακτικό του Δ.Σ. της εταιρείας Σ... Ν.Ε., αυτή αποτελεί εταιρεία συνδεδεμένη με τη μητρική της Ν... Α.Ε, κατ' άρθρο 42Ε του ν.2190/1920.

7.- Το Τμήμα Ειδικών Οικονομικών Θεμάτων, με το έγγραφό του με αριθμό πρωτ. 2824.67/36875/18/17-5-2018, ζήτησε, επίσης, τη γνωστοποίηση των στοιχείων των μελών των Δ.Σ. των παραπάνω εταιριών για το χρονικό διάστημα από 1-1-2015 έως και 17-5-2018, με ειδική αναφορά στη διάρκεια της θητείας τους (ημερομηνία ορισμού τους ως μελών του Δ.Σ. και ημερομηνία αποδέσμευσης), προκειμένου να προβεί στην εκκαθάριση της δαπάνης.

8.- Η Ν... Α.Ε. απάντησε στο παραπάνω έγγραφο με την από 23-5-2018 επιστολή της, στην οποία αναφέρει πως έχει ήδη θέσει υπόψη της υπηρεσίας όλα τα αναγκαία δικαιολογητικά (συμβάσεις εργασίας και έμμισθης εντολής νόμιμα θεωρημένες, καταγγελίες συμβάσεων, φορολογικά και ασφαλιστικά παραστατικά όσων συμβάσεων είναι σε ισχύ, καθώς και πίνακες για την αιτία, το ύψος κάθε οφειλής, την περίοδο που αφορά και το εκάστοτε προς απόδοση σε τρίτους ποσό) και πως καμία αξίωση από τις αναγνωρισθείσες και συνομολογηθείσες από το Δ.Σ. της, με βάση την αιτία γέννησης και τον προσδιορισμό της, δεν συνιστά αξίωση από τη συμμετοχή στα Δ.Σ. των εταιριών.

9.- Με το από 8-6-2018 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών και Ανάπτυξης (ΓΓΕ & Προστασίας Καταναλωτή-Γενική Δ/ση Αγοράς-Δ/ση Εταιρειών) εστάλησαν στην υπηρεσία οι ανακοινώσεις καταχώρησης στο ΓΕΜΗ, από τις οποίες προκύπτει η σύνθεση του Δ.Σ. της Ν...Α.Ε., σύμφωνα με τις οποίες ο προαναφερόμενος δικηγόρος Κ.Σ. ήταν μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 1-9-2015 έως 15-3-2018, οπότε και παραιτήθηκε, η δε παραίτησή του καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ με την από 27-4-2018 ανακοίνωση. Η ίδια εταιρεία με από 5-11-2018 επιστολή της υπέβαλε

συμπληρωματικά δικαιολογητικά για την αναγνώριση και πληρωμή οφειλής προς τον Κ.Σ., για το χρονικό διάστημα Ιουνίου 2018 έως Νοεμβρίου 2018, συνοδευόμενη από την από 4-11-2018 απόφαση έγκρισης/επικύρωσης και συναίνεσης της Σ... Ν.Ε.

10.- Ο έλεγχος, εκκαθάριση και ενταλματοποίηση για το σύνολο των οφειλομένων από το Δημόσιο μισθωμάτων άγονων γραμμών, συμπεριλαμβανομένου του υπολοίπου 70% των εταιριών Ν...Α.Ε. και Σ...Α.Ε., ανεστάλη από 1^η Ιουνίου 2018 μέχρι 2^α Ιουλίου 2018, λόγω επανέναρξης ισχύος της παραγράφου 4 του δευτέρου του ν. 4079/2012 (Α'180), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 139 του ν. 4504/2017 (Α' 184) και με το άρθρο 28 του ν. 4519/2018 (Α' 25). Εκκίνησε δε εκ νέου μετά τη δημοσίευση των διατάξεων του άρθρου 20 του ν. 4541/2018 (Α' 11/02-07-2018).

11.- Μέχρι σήμερα έχουν εξοφληθεί οι 48 εργαζόμενοι ξηράς των εταιριών Ν... Α.Ε και Σ.... Ν.Ε., ενώ οι διαδικασίες ελέγχου, εκκαθάρισης και έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής για το υπολειπόμενο του 70% του μισθώματος άγονων γραμμών υπέρ της Ν... Α.Ε και του Κ.Σ. βρισκόταν, επίσης, σε αναστολή, σε εκτέλεση της Ν383/2018 απόφασης του 6ου Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς (σε συμβούλιο) που εκδόθηκε κατόπιν αιτήσεως του Κ.Σ..

Δικαστική πορεία υπόθεσης εργαζομένου ξηράς- μέλους του Δ.Σ. ναυτιλιακής εταιρείας (άρθρ. 13^α ν.2932/2001)

12.- Ο Κ.Σ. άσκησε την προσφυγή και αίτηση αναστολής κατά της άρνησης της υπηρεσίας να εκδώσει χρηματικά εντάλματα για τις προαναφερόμενες απαιτήσεις του, υποβάλλοντας συγχρόνως και αίτημα έκδοσης προσωρινής διαταγής. Επί αυτών εκδόθηκαν:

α) Επί του τελευταίου αιτήματος, η από 9-8-2018 προσωρινή διαταγή της Προέδρου Υπηρεσίας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά, με την οποία η ερωτώσα υπηρεσία διατάχθηκε να απέχει, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναστολής, από κάθε πράξη ενταλματοποίησης προς τη Ν... Α.Ε. ή οποιοδήποτε άλλο τρίτο πιστωτή αυτής του οφειλόμενου, κατά τους ισχυρισμούς του Κ.Σ., ποσού των 121.916,423 ευρώ για δεδουλευμένη πάγια αντιμισθία της περιόδου από 1-1-2016 έως 5-5-2018.

β) Η ομοίου περιεχομένου απόφαση με αριθμό Ν383/2018 του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά σε συμβούλιο, με ισχύ μέχρι την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής.

γ) Επί της προσφυγής, η με αριθμό Α4944/2019 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή ως απαράδεκτη, κατ' αποδοχή σχετικής ένστασης του Δημοσίου, με το σκεπτικό ότι δεν νομιμοποιείται ενεργητικώς στην άσκηση της προσφυγής αυτής ο Κ.Σ., ως εργαζόμενος, αλλά μόνον η δικαιούχος της επιχορήγησης – εργοδότης εταιρεία, που υπέβαλε και τις σχετικές αιτήσεις.

13.- Κατά της ως άνω απόφασης ο Κ.Σ. άσκησε την από 11-10-2019 έφεση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά. Με την έφεση αυτή προβάλλει: α) ότι νομιμοποιείται σε απευθείας απόληψη της χρηματικής παροχής που οφείλεται στην εργοδότητά του, β) ότι οι επίδικες απαιτήσεις προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την εργασιακή σχέση της έμμισθης εντολής, γ) ότι ουδεμία αξίωση από αμοιβές για τη συμμετοχή στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών Ν.... Α.Ε. και Σ...Ν.Ε. δεν υποβλήθηκε στη Γ.Δ.Ο.Υ./Δ.Ο.Δ του ΥΝΑΝΠ (ερωτώσα υπηρεσία) προς αναγνώριση και καταβολή και δ) ότι η παράλειψη της Διοίκησης να του καταβάλει τα δεδουλευμένα είναι παράνομη και παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της αμεροληψίας.

Επί της αιτήσεως αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, που υπέβαλε ο Κ.Σ., εκδόθηκε η με αριθμό Ν74/2019 απορριπτική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου (σε συμβούλιο), με την οποία έγινε δεκτό ότι η έφεση δεν παρίσταται προδήλως βάσιμη και ότι δεν αποδεικνύεται σε βάρος του αιτούντος επαπειλούμενη βλάβη, ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη από την άμεση εκτέλεση της εκκαλούμενης απόφασης.

14.- Κατόπιν των ανωτέρω, με επίκληση, μεταξύ άλλων, της ως άνω απόφασης με αριθμό Α4944/2019 του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά και της αρχής της νομιμότητας κατά την εξόφληση των εν λόγω οφειλών του Δημοσίου, τέθηκε το ερώτημα, αν ο Κ.Σ. (που εκτός της σχέσης έμμισθης εντολής ως δικηγόρος της Ν....Α.Ε.), υπήρξε και μέλος του Δ.Σ. από 1-9-2015 έως και την ημέρα παραίτησής του στις 15-3-2018, με ημερομηνία ανάρτησης στο ΓΕΜΗ την 27-4-2018, δικαιούται

την καταβολή αναγνωρισμένων, από τη Ν..... Α.Ε. προς αυτόν, οφειλών για το χρονικό διάστημα από 1-1-2016 έως 30-4-2018.

15.- Η ερωτώσα υπηρεσία με το έγγραφό της με αριθμ.πρωτ. 2824.65/5247/2020/24-1-2020 γνωστοποιεί ότι, αν και η υπόθεση είναι εκκρεμής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, επειδή οι ως άνω δικαστικές αποφάσεις δεν έχουν αποφανθεί επί της ουσίας, συντρέχουν ειδικοί και σοβαροί λόγοι για την έκδοση γνωμοδότησης, προκειμένου να σταθμιστούν οι περαιτέρω ενέργειες της αρμοδιότητάς της.

Επί της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ.

16.- Σχετικά με το τεθέν, κατά τη συζήτηση, ζήτημα της σκοπιμότητας έκδοσης γνωμοδότησης επί του προκειμένου ερωτήματος, δεδομένου ότι η υπόθεση αποτελεί ήδη αντικείμενο εκκρεμοδικίας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, διατυπώθηκαν δύο (2) γνώμες:

Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και τους Αικατερίνη Γρηγορίου, Παναγιώτη Παππά, Δημήτριο Κατωπόδη, Μιχαήλ Τζουβάρα και Ευτυχία Κασομένου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι έξι - 6), το Τμήμα υποχρεούται να εκδώσει γνωμοδότηση, διότι εν προκειμένω πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 2 (παράγ. 1) και 6 (παράγ. 2, περ. γ και δ) του ν. 3086/2002 «*Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και Λειτουργών και Υπαλλήλων του*» (Α'324) για την άσκηση της γνωμοδοτικής αρμοδιότητάς του, σε κάθε περίπτωση δε διότι η ερωτώσα υπηρεσία με ειδικό έγγραφο επιζητά την έκδοση της γνωμοδότησης, σχετικά με την έννοια συγκεκριμένων διατάξεων, προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Δημήτριο Αναστασόπουλο, Στέργιο Κίκα και Αθανάσιο Θεοχάρη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι τρεις - 3), λόγω της εκκρεμοδικίας της υπόθεσης ενώπιον των δικαστικών αρχών, το Ν.Σ.Κ. οφείλει να απέχει από την έκδοση της αιτούμενης γνωμοδότησης.

Νομοθετικό πλαίσιο

17.- Στις διατάξεις της παραγράφου 13α του άρθρου όγδοου του ν. 2932/2001 «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στις θαλάσσιες ενδομεταφορές...» (Α' 145), που προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4532/2018 (Α' 63/5-4-2018), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο όγδοο Συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας

1. ... 13.α. Επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την εκτέλεση δρομολογίων άγονων γραμμών της παρ. 4 του άρθρου δεύτερου του ν. 4079/2012 (Α' 180), όπως ισχύει, ναυτιλιακής εταιρείας, η οποία βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης ή έχει κηρυχθεί έκπτωτη με κατάπτωση των εγγυητικών της επιστολών ή εταιρείας που ανήκει στον ίδιο όμιλο εταιρειών ή στην ίδια μητρική επιχείρηση ή σε άλλη ναυτική εταιρεία υπό κοινή διαχείριση, αποδίδονται στους εργαζομένους ξηράς της εταιρείας αυτής σε περίπτωση ύπαρξης ανεξόφλητων οφειλών της εταιρείας προς αυτούς (ενδεικτικά αναφερομένων μισθοδοσίας, επιδομάτων, αποζημίωσης λόγω απόλυσης, εργοδοτικών εισφορών) από συμβάσεις εργασίας, εμμίσθου εντολής και παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Από την παρούσα ρύθμιση εξαιρούνται απαιτήσεις μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των ανωτέρω εταιρειών.

αα. Η απόδοση των ανεξόφλητων οφειλών στους εργαζομένους ξηράς καλύπτεται από το όριο του ποσοστού 70% των επιχορηγήσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρ. 4 του δεύτερου άρθρου του ν. 4079/2012 (Α' 180), όπως ισχύει, λαμβανομένων υπόψη των βεβαιώσεων αποδοχών ανά εργαζόμενο ξηράς μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος TAXISNET της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, καταγγελιών των συμβάσεων εργασίας και εμμίσθου εντολής μεταξύ εργαζομένων και εταιρείας και εν ισχύ απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας περί αναγνώρισης οφειλών προς τους εργαζομένους ξηράς, νομίμως υπογεγραμμένης, μετά της προσυπογραφής του Οικονομικού Διευθυντή της εταιρείας, στην οποία θα αναφέρονται αναλυτικά τα ανεξόφλητα ποσά ανά εργαζόμενο, καθώς και οι οφειλόμενες κρατήσεις στον ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση που το ποσοστό 70% δεν επαρκεί για την κάλυψη των ανεξόφλητων οφειλών των εργαζομένων ξηράς, η εξόφλησή τους είναι σύμμετρη.

ββ. Οι ανεξόφλητες οφειλές αποδίδονται στους τραπεζικούς λογαριασμούς των εργαζομένων ξηράς με παράλληλη καταβολή των αντίστοιχων κρατήσεων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, με την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων από το Υπουργείο

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στο όνομα εκάστου εργαζομένου ξηράς. Σε περίπτωση καταβολής της εργοδοτικής εισφοράς από τον εργαζόμενο, απαιτείται προσκόμιση βεβαίωσης από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

γγ. Σε περίπτωση που η απόδοση των οφειλών στους εργαζομένους ξηράς υπολείπεται του ορίου του ποσοστού 70%, το εναπομείναν ποσοστό μέχρι του ορίου του 70% αποδίδεται στην εταιρεία για την εκτέλεση δρομολογίων άγονων γραμμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρ. 4 του δεύτερου άρθρου του ν. 4079/2012, όπως ισχύει».

18.- Στις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου πρώτου της από 30-4-2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4079/2012 (Α' 180), όπως είχε τροποποιηθεί με την παράγραφο 5 του άρθρου 139 του ν. 4504/2017 (Α' 184/29-11-2017) και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 4551/2018 (Α' 116/2-7-2018), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο δεύτερο

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η από 30 Απριλίου 2012 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου..., που δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθ. 103 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (τεύχος Α') που έχει ως εξής:

«ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Ρυθμίσεις θεμάτων εφαρμογής των νόμων 3864/ 2010, 4021/2011, 4046/2012, 4051/2012 και 4071/2012 ...

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. ...

2. Την έκτακτη περίπτωση εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης: α)... δ) να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα που δημιουργείται από τον αυτεπάγγελτο συμψηφισμό της επιχορήγησης την οποία δικαιούνται όσες ναυτιλιακές εταιρείες εκτελούν δρομολόγια άγονων γραμμών με τα χρέη τους σε αναστολή, έτσι ώστε να

διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία των δρομολογίων των άγονων ακτοπλοϊκών γραμμών, ε) ...

Άρθρο Πρώτο

Συμπλήρωση διατάξεων των νόμων 4021/2011, 4046/2012, 4051/2012 και 4071/2012

1.

4. Επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής των δικαιούχων για την εκτέλεση δρομολογίων με οποιασδήποτε μορφής σύμβαση ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας δεν εκχωρούνται, δεν κατάσχονται, δεν υπόκεινται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές αυτών προς το Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία, για ποσοστό 70% αυτών, για την εξασφάλιση της καλής εκτέλεσης των δρομολογίων άγονων γραμμών μέσω της κάλυψης των λειτουργικών δαπανών των ναυτιλιακών εταιρειών και κατά προτεραιότητα της μισθοδοσίας των εργαζομένων. Στη σχετική εντολή πληρωμής αναφέρεται ότι η επιχορήγηση αυτή εμπίπτει στη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου».

19.- Στις διατάξεις των άρθρων 7α και 7β του ν. 2190/1920 (Α'144), όπως κωδικοποιήθηκε με το β.δ. 174/1963, που προστέθηκαν με το άρθρο 7 του π.δ. 409/1986 και ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 7α

1. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται οι εξής πράξεις και στοιχεία: α.... γ. Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση, με τα στοιχεία ταυτότητας, των προσώπων που ασκούν τη διαχείριση της εταιρίας, έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν από κοινού ή μεμονωμένα και είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο».

«Άρθρο 7β

1. Η δημοσιότητα πραγματοποιείται:

- α) Με την καταχώριση των πράξεων και στοιχείων στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών, που τηρείται στην υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της νομαρχίας
- β) Με τη δημοσίευση, με επιμέλεια της αρμόδιας υπηρεσίας και με δαπάνες της ενδιαφερόμενης εταιρίας, στο τεύχος Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών

Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδος της Κυβέρνησης, ανακοίνωσης για την καταχώριση στο οικείο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών των πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα

13. Η εταιρία δεν μπορεί να αντιτάξει στους τρίτους τις πράξεις και τα στοιχεία για τα οποία δεν τηρήθηκε η δημοσίευση που προβλέπει η περ. β' της ανωτέρω παρ.1, εκτός εάν αποδείξει ότι οι τρίτοι τα γνώριζαν

14. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας είναι υπεύθυνο για την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου των πράξεων και στοιχείων για τα οποία απαιτείται δημοσιότητα».

Ερμηνεία διατάξεων

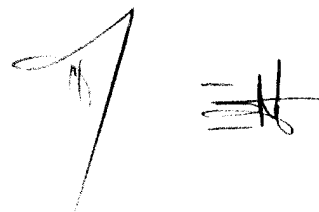
Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

18. Με το ν. 2932/2001 εναρμονίστηκε το εθνικό μας δίκαιο με τον Κανονισμό 3577/1992 του Συμβουλίου της 7-12-1992 (L 364/9), με τον οποίο καθιερώθηκε η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών-μελών από την 1-1-1993 για τους πλοιοκτήτες της Κοινότητας των οποίων τα σκάφη είναι νηολογημένα σε κράτος-μέλος και φέρουν τη σημαία του. Ταυτοχρόνως, λόγω της ιδιαίτερης διαμόρφωσης της χώρας και της ανάγκης εξασφάλισης της εδαφικής της συνέχειας, εισήχθησαν ρυθμίσεις για την ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας, με σκοπό την εξασφάλιση τακτικής και απρόσκοπτης σύνδεσης του ηπειρωτικού κορμού της Ελλάδας με το νησιωτικό σύμπλεγμα και των νήσων μεταξύ τους (βλ. αιτιολογική έκθεση). Προβλέφθηκε δε, μεταξύ άλλων (άρθρο όγδοο του ν. 2932/2001 παρ.1-12), ότι σε περίπτωση που οι δηλώσεις δρομολόγησης πλοίων, που πραγματοποιούνται ελεύθερα από τους πλοιοκτήτες, δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της συνέχειας και τακτικότητας του δικτύου ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών και της πλήρους εξυπηρέτησης του μεταφορικού έργου, επιτρέπεται η ανάθεση της δημόσιας υπηρεσίας του μεταφορικού έργου στις δρομολογιακές γραμμές του εθνικού δικτύου, για τις οποίες δεν έχει εκδηλωθεί

ενδιαφέρον (άγονες γραμμές), σε ναυτιλιακές εταιρείες που επιχορηγούνται με την καταβολή μισθώματος.

19. Με την από 30 Απριλίου 2012 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, που απέκτησε ισχύ νόμου, επιδιώχθηκε, μεταξύ άλλων, όπως αναφέρεται στις προοιμιακές της διατάξεις, η αντιμετώπιση της εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης διασφάλισης της απρόσκοπτης λειτουργίας των δρομολογίων των άγονων ακτοπλοϊκών γραμμών, με την επίλυση του προβλήματος που δημιουργήθηκε από τον αυτεπάγγελτο συμψηφισμό της επιχορήγησης που δικαιούνται οι ναυτιλιακές εταιρείες, στις οποίες έχει ανατεθεί η δημόσια αυτή υπηρεσία, με τα χρέη τους σε αναστολή. Ειδικότερα, ορίστηκε ρητά ότι ποσοστό των επιχορηγήσεων, το οποίο ανέρχεται ήδη σε 70%, δεν εκχωρείται, δεν κατάσχεται, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζεται με τυχόν οφειλές των εταιρειών προς το Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία. Και τούτο, όπως επίσης ορίζεται στη διάταξη, «για την εξασφάλιση της καλής εκτέλεσης των δρομολογίων άγονων γραμμών μέσω της κάλυψης των λειτουργικών δαπανών των ναυτιλιακών εταιρειών και κατά προτεραιότητα της μισθοδοσίας των εργαζομένων».

20. Προς υλοποίηση των άνω ρυθμίσεων και τη διάθεση του 70% των μισθωμάτων άγονων γραμμών στην κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των ναυτιλιακών εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε αυτές και, κατά προτεραιότητα, της μισθοδοσίας των εργαζομένων, ο νομοθέτης με τη διάταξη της παραγράφου 13α στο άρθρο όγδοου του ν. 2932/2001, που προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4532/2018 (Α' 63/5-4-2018), προέβλεψε, ειδικώς ως προς τους εργαζόμενους ξηράς, ότι όταν υπάρχουν ανεξόφλητες οφειλές της εταιρείας προς αυτούς και η εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία εξυγίανσης, έχει κηρυχθεί έκπτωτη ή ανήκει στον ίδιο όμιλο εταιρειών ή στην ίδια μητρική επιχείρηση ή τελεί υπό κοινή διαχείριση με άλλη εταιρεία που βρίσκεται σε τέτοια νομική κατάσταση, η εξόφληση του 70% της επιχορήγησης, κατά το μέρος που αντιστοιχεί στις ως άνω ανεξόφλητες οφειλές, γίνεται με απόδοση στους εργαζόμενους, μέσω καταβολής στον τραπεζικό λογαριασμό του καθενός και με παράλληλη καταβολή των αντίστοιχων κρατήσεων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, με την έκδοση χρηματικού εντάλματος στο όνομα κάθε εργαζόμενου. Η καταβολή αυτή συνεπάγεται ισόπωση απόσβεση της οφειλής του Δημοσίου προς τη δικαιούχο εταιρεία (ad hoc Γνωμ. ΝΣΚ 3/2019).

21. Σε περίπτωση, κατά την οποία το 70% της επιχορήγησης δεν επαρκεί για την εξόφληση του συνόλου των ανεξόφλητων απαιτήσεων των εργαζόμενων ξηράς της εταιρείας, η αρμόδια για την έκδοση των τίτλων πληρωμής Υπηρεσία προβαίνει σε σύμμετρη ικανοποίηση αυτών. Όταν το 70% της επιχορήγησης επαρκεί για την εξόφληση του συνόλου των απαιτήσεων και απομένει υπόλοιπο, αυτό αποδίδεται στην εταιρεία για την κάλυψη των λοιπών λειτουργικών της δαπανών και την εκτέλεση των δρομολογίων άγονων γραμμών. Στις ανεξόφλητες οφειλές περιλαμβάνονται όλες οι οφειλές από απαιτήσεις που προέρχονται από σύμβαση εργασίας, έμμισθη εντολή ή σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Εξαιρούνται, κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, οι απαιτήσεις όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας από οποιαδήποτε αιτία (Γνωμ.ΝΣΚ 3/2019 σκ.17). Η στενή (γραμματική) ερμηνεία της εξαίρεσης των πάσης φύσεως και αιτίας απαιτήσεων των εχόντων την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ή εργαζομένου ξηράς έχοντος και την ιδιότητα αυτή από τον προβλεπόμενο για τους εργαζόμενους ξηράς ναυτιλιακής εταιρείας, όπως εξαιρετικό, τρόπο ικανοποίησης απαιτήσεών τους κατ' αυτής, επιβάλλεται λόγω του ταυτόσημου χαρακτήρα των διατάξεων του προστεθέντος ως άνω άρθρου 13^α του ν. 2332/2001. Η θέση αυτή δεν στερεί από τους κατέχοντες την ως άνω ιδιότητα των απαιτήσεων ή δικαιωμάτων τους έναντι της ναυτιλιακής εταιρείας, αφού μεταβάλλει, απλώς, τον τρόπο, ενδεχομένως και το χρόνο, ικανοποίησής τους από αυτή.

22. Η δημοσιότητα στην οποία υποβάλλεται ο διορισμός ή η αντικατάσταση των προσώπων που ασκούν τη διαχείριση ή εκπροσώπηση της ανώνυμης εταιρίας (ΑΚ 67), δεν έχει συστατικό, αλλά δηλωτικό χαρακτήρα (βλ. ΑΠ 470/2006, ΑΠ 916/2004). Έτσι, η πράξη διορισμού ή η για οποιοδήποτε λόγο παύση ενός προσώπου από την ως άνω εξουσία, υποβάλλεται σε δημοσιότητα, πλην όμως η μη δημοσίευση δεν επιδρά στο κύρος αυτής, αλλά έχει ως αποτέλεσμα ότι η ανώνυμη εταιρία δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να αντιτάξει σε τρίτους, με τους οποίους έχει συναλλαχθεί, την επελθούσα μεταβολή, εκτός εάν αποδείξει ότι οι τρίτοι τη γνώριζαν (βλ. ΑΠ 307/2003, ΑΠ 724/2002). Σκοπός των ανωτέρω ρυθμίσεων είναι η ασφάλεια των συναλλαγών και η προστασία των τρίτων που συναλλάσσονται με την ανώνυμη εταιρία και προσδίδουν πίστη στα δημοσιευμένα στοιχεία της.

23. Στην προκειμένη περίπτωση στους Πίνακες οφειλών προς απασχολούμενους ξηράς που γνωστοποίησε η Ν... Α.Ε. περιλαμβάνονται και απαιτήσεις του Κ.Σ., ο

οποίος εκτός από τη σχέση έμμισθης εντολής (δικηγόρος της εταιρείας), είχε κατά την κρίσιμη περίοδο και την ιδιότητα του μέλους του Δ.Σ. αυτής, έως την ημερομηνία δημοσίευσης της παραίτησής του με ανάρτηση στο ΓΕΜΗ (27-4-2018). Επομένως, του νόμου μη διακρίνοντας, οι προβαλλόμενες προς απόδοση απαιτήσεις του Κ.Σ. εξαιρούνται ρητά από τη ρύθμιση του άρθρου 35 του ν.4532/2018, εκ μόνης της ιδιότητάς του ως μέλους του Δ.Σ. και ανεξαρτήτως της αιτίας αυτών.

24. Κατά την ειδικότερη γνώμη του Προεδρεύοντος, Παναγιώτη Παναγιωτουνάκου, Αντιπροέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι προαναφερόμενες διατάξεις των νόμων 2332/2001 και 4079/2012, ιδίως όπως αυτές τροποποιήθηκαν μετά τη νομοθετική κύρωση της από 30-4-2012 ΠΝΠ, ερμηνευόμενες υπό το φως και σύμφωνα με το σκοπό των διατάξεων του Κανονισμού 3577/1992 του Συμβουλίου της 7-12-1992 (L 364/9), αλλά και κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 107, 108 και 346 της Σ.Λ.Ε.Ε., σχετικά με την απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες δεσμεύουν όλες τις κρατικές αρχές, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποσκοπούν αφενός μεν στην προστασία των εργαζομένων ξηράς ναυτιλιακής εταιρείας (λόγω της απαγόρευσης λήψης αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, κατάσχεσης, συμψηφισμού κλπ. της προβλεπόμενης κρατικής επιχορήγησης-μισθωμάτων γραμμών για την εκτέλεση θαλασσιών δρομολογίων σε άγονες γραμμές), με την απόδοση σε αυτούς απευθείας από το Δημόσιο των οφειλόμενων από τη ναυτιλιακή εταιρεία αποδοχών τους, συγχρόνως όμως, κατά την αναφερόμενη στο προοίμιο αιτιολογία της κυρωθείσας Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, και στη διασφάλιση της συνέχισης των δρομολογίων αυτών από τις παραχωρησιούχους εταιρείες. Τυγχάνουν δε αυτές εφαρμοστέες μόνον εφόσον πληρούνται η ευθέως συναγόμενη από τις διατάξεις προϋπόθεση, σύμφωνα με την οποία οι αποδοχές πρέπει αφορούν την παροχή εργασίας κατά την εκτέλεση από την εταιρεία της παραχωρηθείσας δημόσιας υπηρεσίας θαλάσσιας μεταφοράς, δηλαδή την εκτέλεση δρομολογίων άγονων γραμμών. Οι διατάξεις αυτές, αν ήθελε θεωρηθεί ότι προβλέπουν την εξασφάλιση και απόδοση άλλης φύσεως ή αιτίας αξιώσεων-αποδοχών των εν λόγω εργαζομένων ή των εν γένει λειτουργικών δαπανών ναυτιλιακής εταιρείας μέχρι του ποσοστού του 70% των οφειλόμενων από το Δημόσιο μισθωμάτων, ανεξάρτητα δηλαδή από το χρονικό διάστημα παροχής της εργασίας τους, αντιβαίνουν στις ανωτέρω διατάξεις του Κανονισμού για την κατ' εξαίρεση παραχώρηση τέτοιας δημόσιας υπηρεσίας, αλλά και προς την ως άνω αρχή του Κοινοτικού δικαίου, αφού διαφοροποιούν ορισμένες ναυτιλιακές εταιρείες από τις λοιπές σε σχέση με τις υποχρεώσεις τους

προς* το Δημόσιο και τους ιδιώτες πιστωτές τους, ενώ συγχρόνως στερούνται οποιασδήποτε αιτιολόγησης (πρβλ. ΝΣΚ 276/2017 σκ. 34),. Με βάση τη γνώμη αυτή, οι προβαλλόμενες από τον Κ.Σ. απαιτήσεις, αναγόμενες σε χρονικό διάστημα (2016-2018), για το οποίο από το διδόμενο ιστορικό δεν προκύπτει ότι οι εταιρείες Ν...Α.Ε. και η θυγατρική της εκτελούσαν δρομολόγια σε θαλάσσιες άγονες γραμμές βάσει συμβάσεων παραχώρησης δημόσιας υπηρεσίας, στερούνται παντελώς νομίμου βάσεως.

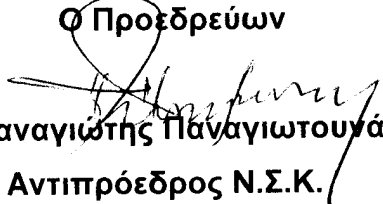
25. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:

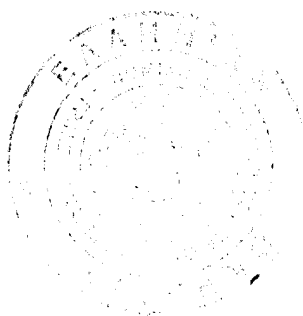
Ο Κ.Σ. δεν δικαιούται, ως μέλος του Δ.Σ. της εταιρίας Ν...Α.Ε., την καταβολή από το Δημόσιο, των αναγνωρισμένων προς αυτόν οφειλών της ανωτέρω εταιρείας, χρονικού διαστήματος από 1-1-2016 έως 30-4-2018, καθόσον αυτές εξαιρούνται ρητά από την εφαρμογή της ρύθμισης του άρθρου 35 του ν.4532/2018.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2020

Ο Προεδρεύων

Παναγιώτης Παναγιωτουγάκος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η εισηγήτρια

Ξανθή Α. Μπασάκου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.